

Planbureau voor de Leefomgeving

KENNISPROGRAMMA CIRCULAIRE ECONOMIE 2025-2030

Programmering 2026

CBS, CML, CPB, RIVM, RVO, RWS, TNO, UU o.l.v. PBL
Februari 2026

**Kennisprogramma
Circulaire Economie
2025 - 2030**

PBL

Colofon

Kennisprogramma Circulaire Economie 2025-2030 - Programmering 2026

© PBL Planbureau voor de Leefomgeving
Den Haag, 2026

Contact

melchert.reudink@pbl.nl

Auteurs

Melchert Reudink, Remi Elzinga, Kees Schotten, Sonja Kruitwagen

Het PBL doet onderzoek naar de leefomgeving en het leefomgevingsbeleid in Nederland en daarbuiten. Denk aan milieu, natuur en ruimtelijke inrichting. Met onze verkenningen, analyses en evaluaties leveren we strategische kennis voor beleid, politiek, maatschappelijke organisaties en het bredere publiek. We geven daarbij niet alleen feiten en inzichten over het hier en nu, maar kijken ook vooruit naar de nabije en verdere toekomst. We doen ons onderzoek gevraagd en ongevraagd, onafhankelijk en wetenschappelijk onderbouwd.

Het Kennisprogramma Circulaire Economie 2025-2030 is een samenwerkingsverband van Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het Centrum voor Milieuwetenschappen van de Universiteit Leiden (CML), het Centraal Planbureau (CPB), het Copernicus Instituut voor Duurzame Ontwikkeling van de Universiteit Utrecht, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl), Rijkswaterstaat (RWS) en TNO onder leiding van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

Inhoud

Inleiding	4
1 Kennisprogramma Circulaire Economie 2025-2030	5
2 Programmering 2026	8

Inleiding

Het kabinet wil de transitie naar een circulaire economie (CE) versnellen. Het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) vormt daarvoor een belangrijke basis. Afgelopen jaar werd het NPCE geactualiseerd. Het NPCE 2025 omvat onder meer een set nieuwe doelen voor de een circulaire economie, een nieuwe structuur voor de aansturing van de CE-transitie, een overzicht van de beleidsinstrumenten en speerpunten voor de komende tijd. Om deze nieuwe doelen te halen is inzicht nodig in de ontwikkeling van de circulaire economie. Op verzoek van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat coördineert het PBL daarom het Kennisprogramma Circulaire Economie (KPCE) waarin gezamenlijk met het CBS, CPB, CML, RVO, RIVM, RWS, TNO en de Universiteit Utrecht (UU) aan een brede kennisbasis wordt gewerkt om het maatschappelijke en politieke debat over de circulaire economie transitie te ondersteunen.

Ieder jaar brengen deze instituten meerdere rapporten uit die input leveren voor de tweejaarlijkse Integrale Circulaire Economie Rapportage (ICER). De eerstvolgende ICER verschijnt in februari 2027. In de ICER komt veel kennis samen met als doel de voortgang van de transitie te monitoren, het circulaire-economiebeleid te evalueren en de overheid te voorzien van de handvatten om CE beleid vorm te geven, bij te sturen of te verstevigen. Zo wordt de informatie uit het KPCE, via rapportages als de ICER, gebruikt voor de actualisaties van het NPCE. Deze tweejaarlijkse cyclus borgt het leren en het bijsturen van het relatief jonge circulaire-economiebeleid om uiteindelijk de beoogde transitie te kunnen bewerkstelligen.

Dit document geeft een overzicht van de programmering van onderzoek van het KPCE in 2026. De projecten zijn gecategoriseerd volgens de vier pijlers van het KPCE en zijn tot stand gekomen in overleg met bovengenoemde instellingen. Het zijn enerzijds projecten gericht op het monitoren van de staat van de CE transitie (noodzakelijk voor de invulling van de ICER 2027) en die bijdragen aan inzicht om de doelstellingen van het NPCE 2025 te realiseren. Anderzijds zijn projecten gericht op strategische kennisontwikkeling: door het verbeteren van de kwaliteit van analyses en het ontwikkelen van kennis voor toekomstige beleidsvragen.

1 Kennisprogramma Circulaire Economie 2025-2030

De missie van het Kennisprogramma Circulaire Economie 2025-2030 is om actief bij te dragen aan de versnelling van de transitie naar een circulaire economie door in verbinding met beleid en andere stakeholders strategische beleidsgerichte kennis op te bouwen. Deze kennis verbindt verschillende disciplines, geeft inzicht in de voortgang van de CE-transitie en identificeert opties om die transitie te versnellen. Het betrokken kennisconsortium doet dit onafhankelijk, transparant en wetenschappelijk onderbouwd.

Het strategische doel van het Kennisprogramma dat voortkomt uit deze missie is het leveren van informatie over de voortgang en richting van de transitie naar een circulaire economie, en over handelingsopties en mogelijke beleidsinterventies om de transitie naar een circulaire economie te versnellen. Daarbij onderscheidt het Kennisprogramma de volgende operationele doelen:

- i. Inzicht geven in de actuele stand van zaken over de transitie naar een circulaire economie, wat betreft (a) grondstoffengebruik/ grondstoffenefficiëntie en verlies (afval); (b) de effecten van dat grondstofgebruik in de keten van winning en productie tot en met afvalverwerking inclusief hergebruik; (c) leveringsrisico's en (d) de economische effecten van de transitie naar een circulaire economie.
- ii. Inzicht geven in de staat van het transitieproces, de verwachte ontwikkeling wat betreft de transitie naar een circulaire economie bij huidig beleid, en bij voorgenomen beleid, met in acht nemen van maatschappelijke trends/externe factoren.
- iii. Inzicht geven in het verwachte doelbereik en de verwachte opgave om de CE-doelen te realiseren.
- iv. Inzicht geven in de handelingsopties en mogelijke beleidsinterventies om de CE-doelen te realiseren en de circulaire transitie aan te jagen, inclusief de uiteenlopende effecten van die opties/interventies, de voor- en nadelen en randvoorwaarden, dan wel faal- en slaagfactoren voor het verzilveren van de opties.

Bovenstaande doelen hebben zowel betrekking op het niveau van productgroepen als op nationaal niveau. Daarbij worden zowel kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden ingezet die zoveel mogelijk in samenhang worden geïmplementeerd om tot integrale inzichten te komen.

Om bovenstaande doelen te bereiken wordt de kennisontwikkeling gegroepeerd langs een viertal pijlers: (1) monitoring, (2) productgroepanalyses (3) beleidsanalyse en (4) kwantitatieve scenarioanalyses, modellen & data. Daarnaast zal in 2026 worden verkend hoe invulling kan worden gegeven aan het inzichtelijk maken van de economische effecten van de transitie naar een circulaire economie conform de insteek van het NPCE 2025.

Organisatie en uitvoering

Het KPCE 2025-2030 reflecteert de wil van de consortiumpartners tot het gezamenlijk ontwikkelen van kennis, zowel in het invullen van het programma als in de uitvoering ervan. Het Kennisprogramma 2026 wordt door de instituten uit het consortium gezamenlijk ingevuld en uitgevoerd. De uitvoering van het programma vindt plaats in projecten die bijdragen aan de programmadoelen. In

onderling overleg met de consortiumpartners wordt jaarlijks besloten welke projecten worden uitgevoerd en wie deze projecten gaat uitvoeren. PBL neemt dit op in een jaarlijks onderzoeksprogramma met bijbehorende begroting. De voorgenomen invulling van het programma wordt gedeeld met lenW en getoetst op aansluiting bij de kennisbehoefte van lenW. PBL is verantwoordelijk voor deze toetsing. Het proces resulteert in een kennisprogramma dat de kaders biedt voor het uit te voeren onderzoek.

In de organisatie van het kennisprogramma fungeert PBL als opdrachtgever voor de projecten. Projecten worden gegund aan consortiumpartijen op basis van expertise, maar kunnen ook buiten het consortium worden uitgezet als daar relevante kennis aanwezig is. De opdrachtnemer is de projectleider en is verantwoordelijk voor een goede uitvoering van het project. PBL en lenW zullen in overleg aan begeleidingscommissies van projecten deelnemen, maar kunnen zelf ook kennisleverancier zijn.

Jaarlijks wordt meermaals de stand van zaken in verschillende, onderling samenhangende overleggen doorgelicht:

- Het PBL heeft als coördinator van het Kennisconsortium overleg met lenW dat het Kennisprogramma financiert. In dit overleg wordt de ontwikkeling besproken van het programma en relevante ontwikkelingen bij lenW, PBL en het consortium, en wordt nagegaan in hoeverre dat van invloed is op het programma en de projecten.
- Het PBL initieert een Directeurenoverleg CE met de (inhoudelijke) vertegenwoordigers van de verschillende kennisinstituten en meest betrokken medewerkers van lenW. In het Directeurenoverleg CE wordt de jaarlijkse programmering van het kennisprogramma vastgesteld (idealiter aan het eind van het jaar ervoor) en de voortgang besproken. Tevens worden in dit overleg relevante in- en externe ontwikkelingen besproken en wordt bekeken in hoeverre deze ontwikkelingen eventueel vragen om aanpassing van het kennisprogramma vergen.
- Drie weken voor het Directeurenoverleg CE vindt het Projectleidersoverleg plaats waarin de projectleiders van de verschillende instituten de stand van zaken van de verschillende projecten bespreken (en in hun onderlinge samenhang). De resultaten van het Projectleidersoverleg worden ingebracht in het Directeurenoverleg.
- Daarnaast vinden er halfjaargesprekken plaats tussen PBL en de afzonderlijke kennisinstituten, waarin er wordt teruggeblikt en vooruitgekeken.
- Uitwisseling van kennis is een belangrijk element in het kennisconsortium. Daarom worden jaarlijks drie Kenniscafé's georganiseerd voor alle bij het Kennisprogramma betrokken personen met als doel kennisverbreding binnen het consortium en het aanjagen van samenwerking binnen onderzoeksprojecten.
- Tenslotte is er jaarlijks een reflectiebijeenkomst (de kennismiddag) waarin alle leden van het consortium en lenW reflecteren op onderzoeksuitkomsten, de langjarige kennisspeerpunten en nieuwe ontwikkelingen.

Lerend programma

Het Kennisprogramma CE is een lerend programma. Nieuwe inzichten, meevallers en tegenvallers in kennisontwikkeling of verandering in de beschikbare middelen kunnen vragen om herprioritering en bijstelling van het programma. Uitgangspunt is om jaarlijks, samen met kennispartners te evalueren welke bijstelling in de programmering gewenst of noodzakelijk is. Dit om gezamenlijk de meest prangende en actuele kennisvragen te kunnen beantwoorden binnen de financiële randvoorwaarden van het programma. Zo staat voor 2026 de doorontwikkeling van de methodiek voor productgroepanalyses geprogrammeerd. Het KPCE is dus primair gericht op kennisontwikkeling.

Daarmee ligt het voor de hand om op termijn reeds ontwikkelde en bruikbare kennis buiten het programma te plaatsen (met de zekerheid dat de kennis onderhouden wordt en toegankelijk is voor het kennisconsortium en waar nodig daarbuiten). Op die manier blijft er binnen het programabudget voldoende ruimte om invulling te geven aan verdere kennisontwikkeling. Tevens geeft dit invulling aan het uitgangspunt dat structurele werkzaamheden structureel gefinancierd moeten worden.

2 Programmering 2026

Dit hoofdstuk verschaft een globale duiding van de onderdelen, en biedt een overzicht van de voor- genomen projecten van het Kennisprogramma Circulaire Economie in 2026, gebaseerd op de pro- grammering van het KPCE 2025-2030.

Coördinatie Kennisprogramma CE

Coördinatie van het Kennisprogramma

Dit omvat het organiseren van de samenwerking met partners in het kennisconsortium, afstem- ming met lenW, andere departementen en relevante organisaties. Tevens behelst dit het volgen van relevante ontwikkelingen, het verder uitwerken van het Kennisprogramma 2025-2030, en het uitzetten en coördineren van projecten in 2026 en het opstellen van de programmering voor 2027 en de langetermijnstrategie.

- Uitvoering door PBL

Deelname en inzet kennisinstellingen

De kennisinstellingen zijn structureel betrokken bij het KPCE in consortiumverband, en komen sa- men voor reguliere overleggen en andere inhoudelijke bijeenkomsten. Daarnaast zijn zij betrokken bij de review van de ICER 2027.

- Uitvoering door alle kennispartners

Integrale Circulaire Economie Rapportages

In februari 2027 wordt de Integrale Circulaire Economie Rapportage (ICER 2027) gepubliceerd. Een aantal van de projecten die voor 2026 in het Kennisprogramma worden voorgesteld vormen de ba- sis van de ICER 2027. In 2026 zullen deze landen in de conceptversies van de ICER 2027.

- Uitvoering door PBL

Pijler CE-monitoring

De pijler Monitoring is gericht op het geven van inzicht in het grondstoffengebruik, de effecten daarvan en de stand van de (transitie naar een) circulaire economie in Nederland. Op basis van dit beeld wordt verkend welke trends verwacht kunnen worden.

- De monitoringsprojecten bestaan zowel uit projecten die direct bijdragen aan de ICER 2027 als uit scopingprojecten gericht op bijvoorbeeld nieuwe indicatoren die aansluiten op het NPCE 2025.
- Daarnaast onderzoeken we of we kansrijke inzichten uit bovengenoemde scoping kunnen operationaliseren.
- Afgesproken is dat IenW en PBL nagaan wat de plannen zijn van het IenW NPCE-doelenteam, om na te gaan hoe we elkaar kunnen helpen en versterken. Dit kan invloed hebben op de specifieke invulling van de scopingopdrachten vanuit het KPCE.

KPCE-projecten die hier onder vallen:

Inventarisatie financiële regelingen CE

Inventarisatie van subsidie- en fiscale regelingen vanuit de Rijksoverheid op het gebied van CE-innovatie en stimulering in 2024. Resultaten van de studie geven inzicht in de hoogte van de subsidies en/of aangevraagde fiscale aftrek en aangekondigde regelingen met een CE-component. De resultaten worden gebruikt als input voor de ICER 2027.

- Uitvoering door RVO

Materialenmonitor

De CBS Materiaalmonitor (MM) is een van de basisbestanden voor de ICER. Het wordt ook gebruikt voor de actualisatie van het NPCE. Voor de ICER 2027 wordt gebruik gemaakt van de Materiaalmonitor 2024 om inzicht te krijgen in de Nederlandse grondstofstromen in de periode tot 2024. Aandachtspunt is dat de CE-doelen in het NPCE geen betrekking meer hebben op fossiele grondstoffen voor verbranding. Verder willen we voor de ICER 2027 een duidelijker onderscheid maken in het opleveren van de cijfers en de duiding van de cijfers.

- Uitvoering door het CBS.

Duiding uitkomsten Materiaalmonitor ICER

De ICER 2027 wil inzicht geven in de factoren die ten grondslag liggen aan de trends in het Nederlandse grondstofgebruik: hoe kunnen we de trends begrijpen? De methode voor deze analyse is nog open. Een eerste gedachte is dat we inzichten van een aantal experts op verschillende domeinen (o.a. bouw, energie, etc.) bij elkaar willen brengen.

- Uitvoering door CBS en anderen.

Monitoring voorraden

In 2025 en 2026 wordt de inschatting van de materiaalvoorraden ten behoeve van de MM op een aantal punten verbeterd. Uitkomsten worden meegenomen in de MM ten behoeve van de ICER 2027.

- Uitvoering door het CBS

Voetafdrukindicatoren

In de opdracht van 2025 en 2026 wordt de voetafdrukkenmethodiek herzien waarmee de milieu-impact van de circulaire economie wordt berekend. Daarnaast worden de voetafdrukken voor grondstoffen, broeikasgassen, landgebruik en biodiversiteit berekend voor de ICER 2027 om de milieu-impact van de circulaire economie aan te geven.

- Uitvoering door het CBS

Scoping vervolg voetafdrukindicatoren en monitoring voorraden

Om na te gaan hoe we verder willen met voetafdrukindicatoren voorzien we een scopingopdracht. Vraagstelling en invulling van die opdracht vergt nog doordenking. Mogelijk in samenhang met onderstaande scoping.

In 2026 is potentieel aanvullende analyse/duiding nodig van de omvang van de urban mine (verdeeld naar verschillende grondstoffen), inzicht in wanneer de grondstoffen vrijkomen en koppeling met de productgroepanalyses (PGA's). Dit heeft een strategisch karakter. We willen eerst nagaan wat de voor- en nadelen zijn van verdere doorontwikkeling van de Monitor Voorraden om tot nadere prioritering te komen.

- Uitvoering door het CBS en PBL

Scoping CE-indicatoren (dashboard) NPCE

Scoping van een CE-indicatoren-set n.a.v. de nieuwe doelen en het aangekondigde dashboard in de actualisatie NPCE. Resultaat is een position paper dat strategisch inzicht geeft in beschikbare en nieuw te ontwikkelen indicatoren, zoals indicatoren die de economische effecten van circulair grondstofgebruik CE duiden. Levensduurverlenging is een van de strategieën waarop in de actualisatie NPCE wordt ingezet. Scoping (incl. haalbaarheid) van deze indicator levensduurverlenging die tevens de effecten daarvan op grondstoffengebruik inzichtelijk maakt is strategisch van belang.

- Uitvoering PM

Indicator Leveringszekerheid

Leveringszekerheid is een relevante indicator voor de ICER 2027. Vertaling van de TNO/NMO-gegevens naar de ICER-vraagstelling (o.a. meer duiding van de ontwikkeling (welke factoren verklaren de trend), uniek voor NL vanwege aanwezigheid van specifieke industrieën of EU-breed?) vraagt zeer waarschijnlijk om een extra inspanning.

- Uitvoering TNO

Indicatoren toegevoegde waarde en werkgelegenheid

In dit project worden de cijfers over de toegevoegde waarde door CE, productiewaarde CE en werkgelegenheid in de CE geüpdatet naar het jaar 2024. De resultaten hiervan worden potentieel gebruikt voor de ICER 2027.

- Uitvoering door het CBS

Pijler Productgroepanalyse

Het doel van de pijler productgroepanalyse (PGA) is om voor relevante productgroepen de gehele productie- en consumptieketen in kaart te brengen door te kijken naar de huidige stand van zaken, de voortgang, kansen en belemmeringen van de transitie naar een circulaire economie. Naast afzonderlijke rapportages over de PGA's, landen de PGA-conclusies ook in de ICER. Vanwege voortschrijdend inzicht is beleidsanalyse een integraal onderdeel van deze PGA's.

- De ervaring leert dat opstarten en afronden van een PGA in één kalenderjaar heel krap is. Op dit moment is er nog geen financiële toezeggingen voor het KPCE in 2027, daarom kan er geen nieuwe PGA starten. In 2026 is derhalve voorzien om (alleen) een plan van aanpak te schrijven voor twee PGA's. De definitieve PGA-keuze moet nog plaats vinden; vooralsnog wordt gedacht aan "Capital Equipment" en "GWW".
- We richten ons in 2026 op het leren en doorontwikkelen van de PGA-methodiek, die we vervolgens willen toepassen in de scoping van twee nieuwe PGA's die tot een plan van aanpak leidt. Op die manier sorteren we maximaal voor op het uitvoeren van 2 PGA's zodra de financiële toezegging voor 2027 rond is. Onder andere willen we bij de doorontwikkeling aandacht besteden aan het integraal meenemen van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in PGA's. Daarom is dit - in tegenstelling tot voorgaande jaren - niet als apart project gedefinieerd. Overigens is de doorontwikkeling van de Leidraad ook verweven met de ontwikkeling van het grondstoffen informatie systeem (GRIS).

PGA's klimaatinstallaties, elektrische & elektronische apparaten en textiel

In 2026 worden de PGA's voor Klimaatinstallaties, Elektrische en elektronische apparaten (beide met TNO als trekker) en PGA Textiel (met het RIVM als trekker) die in 2025 zijn gestart, uitgevoerd. Alle drie de PGA's worden afgerond in 2026 en de resultaten landen in de ICER 2027.

- Uitvoering TNO en RIVM (trekkers)

Nieuwe PGA's

Op dit moment voorzien we de scoping en het schrijven van het Plan van aanpak van de PGA Capital Equipment en van de PGA GWW zodat deze in 2027 van start kunnen gaan (zie ook hierboven). In de scoping wordt bepaald of Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) relevant zijn. Indien dat zo is, dan is het streven om de ZZS analyse een integraal onderdeel van de PGA te laten zijn.

- Uitvoering PM

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in de lopende PGA's

Voor de 3 lopende PGA's Klimaatinstallaties, Elektronische apparaten en Textiel wordt separaat gerapporteerd over de aanwezigheid van ZZS en worden mogelijke (gezondheids)risico's door blootstelling door de hele keten inzichtelijk gemaakt.

- Uitvoering door het RIVM

Doorontwikkeling Leidraad PGA's

Ervaringen die worden opgedaan in de 2025/2026 PGA's Klimaatinstallaties, Elektrische & elektronische apparaten en Textiel en meer algemene PGA-methodiekontwikkeling, landen in een update van de Leidraad PGA's. Resultaat is een Leidraad waarin lessen en nieuwe ontwikkelingen geïmplementeerd zijn en die gebruikt worden in nieuwe PGA's.

- Uitvoering door RIVM en UU

Inzet van GRIS t.b.v. de 3 PGA's

Het 'vullen' van GRIS met de data uit de 3 PGA's die nu in uitvoering zijn.

- Uitvoering door RIVM

Meerjarenstrategie GRIS-ontwikkeling

Om te komen tot een besluit over de meerjarenstrategie voor GRIS voorzien we een bescheiden project dat inzicht geeft in hoe, en onder welke randvoorwaarden GRIS een waardevolle rol kan spelen bij o.a. productgroep monitoring, PGA-updates, vergelijking en optelbaarheid over productgroepen heen, et cetera. De notitie die RIVM in 2025 heeft opgeleverd is hiervoor een eerste bouwsteen. Op basis van een aantal aanvullende vragen, en bijvoorbeeld een workshop met consortiumpartners, lijkt het mogelijk om vervolgens keuzes te maken en die uit te werken in een plan. Dit project staat nu onder de pijler PGA's, maar heeft ook raakvlakken met de pijler 'Kwantitatieve scenario-analyses, modellen & data'.

- Uitvoering door RIVM

Pijler Beleidsanalyse

Deze pijler beoogt inzicht te geven in de handelingsopties en mogelijke beleidsinterventies om de CE-doelen te realiseren en de circulaire transitie aan te jagen, inclusief de uiteenlopende effecten van die opties/interventies, de voor- en nadelen en randvoorwaarden, dan wel faal- en slaagfactoren voor het verzilveren van de opties.

Kop op Maatregelen Monitor: Inventarisatie beleidsinstrumenten actualisatie NPCE

Overzicht van de vastgestelde, voorgenomen en geagendeerde (en vervallen) beleidsinstrumenten in de actualisatie NPCE 2025 ten behoeve van de ICER 2027. Ook het zorgvuldig checken van de beleidsteksten in de ICER maakt onderdeel uit van dit project.

- Uitvoering door RWS

Evaluatie beleidsinstrumenten NPCE

Evaluatie van een aantal beleidsinstrumenten uit het NPCE. De resultaten landen in de ICER 2027. De concrete invulling van het project Evaluatie Instrumenten NPCE, wordt in samenspraak met het projectteam van de ICER 2027 nader ingevuld.

- Uitvoering PM

Pijler Kwantitatieve scenario-analyses, modellen & data

Bij het ontwikkelen van beleidsgerichte kennis over de voortgang en versnelling van de CE-transitie maken we gebruik van verschillende kwantitatieve inzichten. In deze pijler brengen we dit bij elkaar.

- We geven een impuls aan het modelleren ten behoeve van uitspraken over CE-doelbereik, aansluitend bij de nieuwe doelen in het NPCE2025.
- Voor de beoogde overkoepelende modelstrategie/position paper voor het KPCE maken we gebruik van inzichten uit verschillende reeds uitgevoerde en lopende projecten, waaronder: lessen uit de plastics modellering, ontwikkelen geavanceerdere modelaanpak kwantitatieve raming CE-doelbereik, ervaring uit modellering in PGA's en doorvertaling van het dataproject. Het benodigde budget is mede afhankelijk van de hoeveelheid uren die PBL hier zelf in kan steken.

Evaluatie modelleren plastics

Op basis van de resultaten en lessons learned bij de uitgevoerde plasticsmodellering starten we een scoping voor een mogelijke vervolgstap bij het ontwikkelen van een CE-modellenraamwerk, met aandacht voor de interactie tussen het economische en fysieke model. Dit vormt tevens input voor de 'overkoepelende modelstrategie voor KPCE'.

- Uitvoering door TNO en PBL

CGE- modellering

Doorloop 2025 – 2026 van ingezette CGE-modellering GREENR; een economisch multiregionaal, multisectoraal algemeen evenwichtsmodel, inclusief fysieke grondstoffen.

- Uitvoering door PBL en CPB

Kwantitatieve raming grondstoffengebruik 2035

Naast de monitoring van het huidige grondstoffengebruik heeft de ICER ook behoefte aan een projectie van het toekomstige grondstoffengebruik met oog op bereik van CE-doelen. De meest recente projectie uit 2022 heeft 2030 als zichtjaar, is gedateerd, en de actualisatie kondigt nieuwe doelen aan. Voor de ICER 2027 is een nieuwe raming voorzien die inzicht geeft van de verwachte omvang van het toekomstige grondstoffengebruik in (2030 en) 2035 bij uitvoering van het vastgestelde en voorgenomen beleid. Op basis hiervan kunnen we inzicht bieden in het doelbereik van de in de actualisatie NPCE 2025 aangegeven doelen.

- Uitvoering door CML

Ontwikkeling geavanceerde methodiek kwantitatieve raming en doelbereik grondstoffengebruik

Doorontwikkelen van een methodiek voor bovenstaande kwantitatieve ramingen, die bijvoorbeeld kan omgaan met nieuw beleid, inzichten uit de PGA's kan absorberen, verandering in prijzen (en/of andere autonome ontwikkelingen) mee kan nemen, etc. Dit vormt tevens input voor 'overkoepelende modelstrategie voor KPCE'

- Uitvoering door CML en/of anderen

Doorvertaling Dataproject in het KPCE

Verder ontwikkelen van een datastrategie voor het KPCE op basis van de bevindingen van de in 2025 uitgevoerde inventarisatie door het RIVM. Het doel is om een veelheid aan data en informatie die in het KPCE gebruikt wordt zichtbaar te maken. Voor 2026 richt de aandacht zich op het invullen van witte vlekken en is de aanvang met een harmonisatie van gebruikte databronnen wenselijk.

- Uitvoering door RIVM

Overkoepelende modelstrategie/position paper voor KPCE

Verder ontwikkelen van de modelstrategie van het Kennisprogramma waarin gekeken wordt welke modellen nodig zijn voor de beantwoording van de kennisvragen in het KPCE, en hoe die in verschillende KPCE-projecten worden ingezet. Daarbij gaat het ook om het verbinden met reeds bestaande modellen, modellen die in andere projecten worden ontwikkeld (waaronder het NWO-project ACT!), en hoe modeluitkomsten met elkaar te verbinden zijn, vanuit het besef dat schaal en scope van modellen zeer uiteenlopend kan zijn. We denken voor 2026 aan (een aantal) workshops om hier stappen in te zetten.

- PM

Aanvulling buiten de 4 pijlers:

Economische aspecten CE

Het NPCE2025 geeft aan dat we ook met een economische bril naar circulaire economie moeten kijken. Zo wordt circulaire economie onder andere expliciet gerelateerd aan strategische onafhankelijkheid, innovatie en kostenbesparing. Naast het ontwikkelen van de eerder genoemde indicatoren om de economische effecten van circulair grondstofgebruik te duiden (zie onder de pijler Monitoring), willen we een scopingproject uitvoeren over hoe we de economische aspecten van CE in het KPCE verder vorm kunnen geven.

- PM

Onvoorzien

De post onvoorzien is in beginsel bestemd voor: (1) doorvertaling van kansrijke scopingstudies naar operationalisatie van indicatoren; (2) doorvertaling van het data-project en (3) een vervolg naar aanleiding van de scoping over de vormgeving van de economische dimensie van CE.

- PM